

Svarsfrekvens och metod

Bedömningen nedan baseras på rapportering från samtliga 21 länsstyrelser. Länsstyrelsernas rapportering bygger på rapportering från kommuner och andra regionala aktörer. Metod för insamling och analys kan skilja sig åt mellan län och kommuner och har inte kvalitetssäkrats i denna sammanställning.

EFTERLEVAD KOMMUNER OCH ANDRA RAPPORTERANDE AKTÖRER

Samlad bedömning

- Minst 15 län rapporterar medel till hög efterlevnad av Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd.
- Trängsel förekommer vid fint väder på badstränder, parker och restauranger samt vid sämre väder i gallerior och butiker.
- Fem län rapporterar en försämrad efterlevnad bland äldre som rör sig mer på platser där många samlas och fyra län rapporterar att det är en sämre efterlevnad bland unga nu när skolorna startat igen.
- Fyra län upplever en förbättrad efterlevnad. Det beror framförallt på att det är mindre personer i rörelse när turistsäsongen lider mot sitt slut
- Ett län rapporterar att det finns indikationer på en viss osäkerhet på vad som gäller vid sjukdomssymptom.

Generella iakttagelser i samband med tillsynsbesök

- Observationer vid tillsynsbesök vittnar generellt om hög efterlevnad och ger bilden av att verksamheter och restauranger tagit till sig av föreskrifter, även om dessa inte alltid följs av besökare och att trängseln har ökat de senaste veckorna och speciellt i samband med helger/kvällar.
- Ett län rapporterar att det har behövts förelägganden om åtgärder efter tillsynsbesök samt förbud vid ett tillfälle. Några län rapporterar att vid påpekande har åtgärder genomförts utan att föreläggande behövts.
- Några län rapporterar att sociala sammanhang som tidigare varit digitala nu går över till fysiska träffar. Fler förfrågningar om att arrangera offentliga sammankomster har kommit in till polisen.

Vidtagna åtgärder

- Det rapporteras om framtagandet av mobilapplikationer för olika ändamål, såsom hitta badplatser, tips om trängsel och informationsspridning.
- Några län rapporterar om särskilda informationsinsatser och åtgärder i bl.a. kollektivtrafiken, på skolor och universitet i samband med terminsstarter och återgång till arbete.
- Samverkan med lokalt näringsliv och möjlighet för riskgrupper att handla utanför ordinarie öppettider.
- Anpassad verksamhet på bibliotek, t.ex. att stolar tas bort, utlåning erbjuds utomhus utanför biblioteket och "take-away" böcker för riskgrupper.
- För undvika trängsel och att hålla avstånd anges bl. a. markeringar i golv, information via högtalare. Flera län rapporterar också om trivselvärdar, sociala väktare och trängselvakter för att sprida information och påminna om att hålla avstånd.
- Ett län rapporterar att nollning och inspark på gymnasieskolor stoppats. Flera rapporterar om kampanjer i sociala medier för att nå unga vuxna.
- Flera län rapporterar att publika arrangemang och evenemang har ställts in. Två län rapporterar att sammankomster med för många deltagare har upplösts.
- Flertalet län rapporterar om kommunikationsinsatser för att motverka "coronatrötthet", t.ex. "Det är inte över", "Gå och cykla till jobb och skola", "Bjucka på en lucka", "Tillsammans håller vi skola/campus öppet", mfl.
- Inför att inomhusidrotter startar har e-tjänst införts där föreningen eller arrangören ska fylla i uppgifter inför träning, match eller evenemang. Vissa verksamheter med inomhusaktiviteter har begränsat insläpp och extra tillsyn.

Behov av åtgärder

- Det finns behov av mer nationellt samordnade informationsinsatser för att öka efterlevnaden. Särskilt riktade mot unga vuxna och 70+.
- Det finns behov av att förtydliga gränsdragningen mellan allmän sammankomst (polisen har ansvar) och servering (kommunen har ansvar). Till exempel levande musik i samband med matservering.
- Det finns behov av samlat förhållningssätt av munskydd i kollektivtrafiken.
- Det finns stora behov av att utöka åtgärder för att få allmänheten att följa rekommendationerna inom och omkring nöjesverksamheter.
- Det finns behov av att utses ett tillsynsansvar för badplatser.

EFTERLEVNAD LOKAL OCH REGIONAL KOLLEKTIVTRAFIK

Samlad bedömning

- Kollektivtrafikaktörerna rapporterar att riktlinjerna om att informera resenärer i hög grad följs.
- När det gäller att hålla avstånd rapporteras medel efterlevnad då trängsel tidvis uppstår, ofta på vissa linjer vid vissa tider.
- Efterlevnad är låg när det gäller att undvika resor vid rusningstrafik trots uppmuntran att välja andra avgångar.
- Låg efterlevnad rapporteras för parametern handhygien på bussar p g a avsaknad av tvättmöjligheter
- Flera rapporterar hög efterlevnad av personer 70+ att inte befinna sig på platser där många människor samlas.

Beläggingsgrad (aktuell och tidigare år)

- Generellt sett betydligt lägre eller lägre beläggingsgrad jämfört med tidigare år, förutom Dalarna som rapporterar 87% jämfört med motsvarande period föregående år.
- Generellt sett en långsam ökning av resandet jämfört med föregående vecka, förutom enstaka län där beläggningen ökat markant med anledning av skolstart.

Vidtagna åtgärder

- Informativa åtgärder i form av skyltar, kampanjer, resevärdar, kommunikation via mobilapplikation/internet (t.ex. info i realtid om beläggingsgrad).
- Värdar och avspärningar för att minska trängsel
- På- och avstigning genom de bakre dörrarna och främre säten avstängda då man inte än lyckats hitta en lösning som Arbetsmiljöverket godkänner. Förlorade biljettintäkter som resultat (t.ex. enligt Gävleborg löser 20-30% inte biljett) nämns av flera län och även att trängsel då uppkommer vid på och avstigning för resenärer. Uppsala län planerar en kampanj mot "gratisåkning"
- Förstärkt trafik där trängsel uppkommer ("nyttja hela kapaciteten"). Olika förhållningssätt: Bussförarna i vissa län skyltar "fullt" och tar inte in fler resenärer om de upplever att trängsel uppstår. I andra län gäller individuellt ansvar.
- Justerade schematider för elever för att förebygga trängsel i kollektivtrafiken. Uppmuntran till elever att cykla och gå till skolan. Förstärkt kapacitet vid skolstart.
- Svensk kollektivtrafik har publicerat en branschvägledning inför hösten för kollektivtrafik där platsbokning inte är möjlig
- God dialog med skol- och kommunchefer, länsstyrelsen mfl.

Behov av åtgärder

- En nationell slagkraftig informationskampanj för att öka vikten av det individuella ansvaret och att avstå från icke-nödvändiga resor
- En lösning som möjliggör på- och avstigning via främre dörr på för Arbetsmiljöverket tillfredställande sätt för att stoppa förlust av biljettintäkter och trängsel vid på/avstigning för resenärer.
- Nationella riktlinjer på vad som är trängsel i kollektivtrafik.
- Omfördela fordon från områden med lägre antal resande till mer belastade områden.
- Påminna om vikten att arbeta på distans för att få ner belastningen på kollektivtrafiken
- Att skolor genomför distans- och fjärrundervisning av samma skäl.

GODA EXEMPEL KOMMUNER MFL

- Region Stockholm har tagit fram ett självhjälpsprogram baserat på kognitiv beteendeterapi, KBT, för invånare som upplever oro i samband med covid-19.
- I en kommun har det införts "coronatimme" som innebär att anställda fått möjlighet att använda en extra timme per vecka på arbetstid för att hjälpa personer som behöver stöd, exempelvis hjälpa personer i riskgrupp med saker som är svårt att genomföra själv på grund av rådande rekommendationer.
- Uppmärkta värddar som rör sig i samhället och uppmärksammar alla om att hålla avstånd. De är uppmärkta på flera olika språk.
- Det anordnas kundkvällar i butiker för särskilda grupper samt särskilda öppettider enbart för riskgrupper.
- Ommöblering av lokaler för att skapa ett bättre kundflöde och underlätta distansering.
- Verksamheter har markeringar i golv var folk ska stå och ropar ut meddelande i högtalare. Separata in- och utgångar. Butiker utför extra rengöring av kundvagnar.
- Begränsningar har införts i antalet besökare på olika verksamheter såsom butiker, friluftsbad, besöksmål med mera.
- Medeltidsveckan på Gotland arrangerades detta år digitalt, liksom många andra arrangemang. Ett län rapporterar om en digital kulturkanal för att stärka den lokala kulturen. Ett annat rapporterar om digitala stadsvandringar.
- Butiker ger möjlighet att shoppa i slutna sällskap genom att hyra hela butiken.
- Hemleverans, "Boken kommer", av låneböcker till riskgrupper genom Röda korset.
- Skolkorridorerna delats upp i två riktningar och görs enkelriktade för att minska trängsel i korridorerna.
- Uppsökande verksamhet till de som har ett annat modersmål än svenska.
- Beställning och betalning via app på restauranger.
- Kommuner, regioner och länsstyrelser har gjort filmer med lokala profiler som uppmanar till att hålla ut och fortsatt följa myndigheternas rekommendationer, vilka har fått stor spridning i sociala medier.

GODA EXEMPEL KOLLEKTIVTRAFIK

Utöver det som nämns under vidtagna åtgärder:

- Kampanj "Gå för Göteborg" (underlättar för resenärer att se hur långt gångavstånd det är mellan hållplatser).
- Skolskjutsar för att undvika trängsel och resevärdar/väktare som arbetar med resenärsfördelning i Östergötland.
- Push notiser om att alla ansvarar för minskad trängsel via Dalatrafikens app.
- Minska trycket på reseinfocentralerna genom att vara på plats vid inskrivningen på universitetet för utdelande av gratis busskort (Västerbotten).
- Flexibla tider för eleverna i vissa skolor i Jönköping.
- Svensk kollektivtrafiks branschvägledning till stöd för regionala kollektivtrafikmyndigheter och andra berörda aktörer.
- GoOn mobilapplikation i Kalmar som visar uppskattad beläggning på bussar/tåg.
- En gå/cykla-kampanj i Uppsala har gjort att färre åker kollektivt
- Skånetrafiken och Hallandstrafiken publicerar information om vilka turer och linjer som är mest belastade. Skånetrafiken har även livekarta som visar beläggning på bussar och Pågatåg